

Crni oblaci nacionalizma

Dvojica anarhista o usponu katalonskog nacionalizma

Tomás Ibáñez, Miguel Amorós

2017.

Sadržaj

Tomás Ibáñez: Konfuzija u nevreme	3
Miquel Amorós: odgovor Tomásu Ibáñezu	4
Napomena o autorima	6

Tomás Ibáñez: Konfuzija u nevreme

Kada se dogode tako drastične promene u Kataloniji, kao one koje su se zbile nakon masovnih demonstracija 15. maja 2011, teško je ne iskusiti izvesnu zbunjenost.

Šta se dogodilo?

Šta se to dogodilo pa da se neki od borbenijih delova katalonskog društva pomere od “okruživanja parlamenta” tokom leta 2011. do želje da brane institucije Katalonije u septembru 2017?

Šta se to dogodilo da su ti isti delovi otišli od sukobljavanja sa autonomnom policijom Katalonije - Mossos d'Esquadra – na trgu Catalunya, i od osude njihovih zločina, kao što su oni koje su pretrpeli Esther Quintana¹ i Andrés Benítez² do aplaudiranja njihovom prisustvu na ulicama i strahovanja da možda ne poseduju potpunu autonomiju?

Šta se to dogodilo da su neki od tih delova otišli od denunciranja vlade zbog njenih antidruštvenih mera do glasanja za njen budžet? Ali, takođe, šta se to desilo da određeni delovi anarho-sindikalizma odu od tvrdnje da se sloboda nikada nije osvojila glasanjem do odbrane mogućnosti da se referendum da stanovništvu?

Mogli bismo dodati još mnogo pitanja na ovu listu i moglo bi se dati više odgovora na svako pitanje koje sam postavio. Mogli bismo navesti faktore kao što su opadanje režima iz 1978³; ekonomska kriza i mere štednje koje su nametnute, i koje su život učinile još nestabilnijim; uspostavljanje ekstremne desnice u španskoj vladi sa svim njenim autoritarnim merama i zakidanjem građanskih sloboda; skandaloznu korupciju u većinskoj partiji, i mnoge druge.

Uspón nacionalističkog osećanja

Međutim, mislim da bi bilo naivno ne uzeti u obzir neverovatan uspon nacionalističkih stavova. Bez sumnje, uspon nacionalizma povezan je sa faktorima koje sam spomenuo, ali je takođe mnogo goriva doliveno od strane katalonske vlade i javne televizije.

Nekoliko godina istrajne nacionalističke propagande neizbežno utiče na način na koji ljudi razmišljaju, a strategije proširivanja baze katalonskog nacionalizma su bile izuzetno inteligentne.

Ovaj narativ konstruisan na osnovi prava da se donese odluka, na osnovi slike glasačke kutije i zahteva za slobodom glasanja, poslužio je da se sakrije da je aparat vlasti bio taj koji je sve vreme promovisao ovu priču.

Danas je, zvezdasta zastava (crvena ili plava), bez sumnje, simbol napunjen emocijama pod kojim se mase mobilizuju. I upravo ovaj aspekt ne bi smeo biti zanemaren od strane onih koji, iako nisu nacionalisti, vide u mobilizaciji za referendum priliku koju antiautoritarci ne bi trebalo da propuste kako bi otvorili prostore mogućnosti, koje bi ako već nisu revolucionarne, mogle makar da posluže za agitaciju u društvu. I tako se oni bacaju u bitku između vlada Španije i Katalonije.

Nacionalizam i emancipatorna promena

Oni ne bi trebalo da ovo olako shvate jer kada borba uključuje jaku nacionalističku komponentu, a to je bez sumnje tako u slučaju aktuelnog konflikta, mogućnosti emancipatorne promene su uvek ravne nuli.

Voleo bih da delim optimizam drugova i drugarica koji žele da otvore pukotine u trenutnoj situaciji kako bi omogućili emancipatorne puteve. Međutim, ne mogu zatvarati oči pred dokazima da se narodni ustanci i pokreti za socijalna prava nikada u okviru društva ne prostiru nezavisno

¹ Novinarica koja je izgubila oko u napadu katalonske policije 2012. godine.

² Na smrt pretučen od strane katalonske policije 2013. godine.

³ Trenutni španski ustav i politički režim, instaliran 1978, godine posle četiri decenije Frankove diktature.

od klase: u odnosu na njih se dominantne klase uvek konsoliduju sa druge strane barikade. Dok u pokretima za nacionalno samoopredeljenje, kao što je ovaj trenutni, uvek postoji važna inter-klasna komponenta.

Ovi pokreti uvek povezuju eksploatisane i eksploatatore u potrazi za zajedničkim ciljem, koji na kraju nikada nije ukidanje društvenih nejednakosti. Sledstveno tome, kao što to istorija pokazuje, pokreti za nacionalno samoopredeljenje uvek na kraju reprodukuju klasno društvo, ponovo potčinjavajući obične ljude, pošto su ih prethodno upotrebili kao topovsko meso.

Protiv dominantnih i nacionalizama u usponu

Ovo ne znači da se ne bi trebalo boriti protiv dominantnih nacionalizama sa ciljem da se unište, ali to se mora raditi paralelno sa konstantnim odbacivanjem nacionalizama u usponu, umesto da im se priklanja pod lažnih izgovorom da bi taj zajednički front mogao stvoriti mogućnost za širenje emancipatornih ideala i izolovanja onih koji samo žele da stvore novu nacionalnu državu koju bi onda mogli da kontrolišu.

Neka nema sumnje: ovi saputnici biće prvi koji će nas podvrgnuti represiji čim im ne budemo potrebni, i do sada smo već morali da naučimo da im to ne dopuštamo.

Tomás Ibáñez. Barselona, 26. septembar, 2017.

Miquel Amorós: odgovor Tomásu Ibáñezu

Druže Tomás,

Tvoja “Konfuzija u nevreme” je najbolji primer, koji sam pročitao, zdravog razuma i revolucionarne seny⁴ koja bi trebalo da vlada ne samo među antiautoritarcima, već i među svima koji žele da ukinu ovo društvu, a ne da njime upravljaju.

I pored toga, ne iznenađuje me da je toliko ljudi koji sebe nazivaju anarhistima pristupilo nacionalističkom pokretu i sa toliko entuzijazma traže pravo da odluče od kog materijala će biti napravljeni lanci kojima će ih vezati. Jadni Ricardo Mella i “zakon broja”!⁵

A i pre nije manjkalo onih koji su požurili da se pridruže Podemos karavanu ili platformističkom karavanu i promene svoje odežde klasne borbe za odeću novog građanstva.

Karakteristično je za filistarski anarhizam da se, suočen sa svakom manjom istorijskom dilemom, opredeli da igra igru sa uspostavljenom moći. Španski građanski rat je jesan primer toga. Konfuzija, neodoljiva privlačnost reketa (to jest, zauzimanje položaja unutar države), gubljenje struktura sa klasnom bazom, manje od dva zla, neprijatelj mog neprijatelja, šta god.

Krajnji rezultat je ovo: mase robova koji će služiti svakom cilju izvan njih i gomila nezdravih egoa kao što su Colau⁶ ili Iglesias⁷ koji će ako je potrebno i platiti da bi se prodali. Crni oblaci zaklanjaju nam pogled, crne oluje zamućuju nam nebo. Pokušajmo da ga razvedrimo.

Omladina kao pozorišna scenografija

Pitanje koje bi trebalo postaviti nije zašto je jedan lokalni deo dominantne klase odlučio da razreši svoje nesuglasice sa državom kroz uličnu mobilizaciju, već pre zašto se značajan deo stanovništva sa suprotnim interesima, uglavnom omladina, ponaša kao pozorišna scenografija

⁴ Oblik katalonske predačke mudrosti ili osećajnosti. Uključuje dobro izvagano percepciju situacija, uravnoteženost, svesnost, integritet i ispravno delanje.

⁵ Ricardo Mella je bio anarhistički pisac sa kraja 19. i početka 20. veka.

⁶ Levičarska gradonačelnica Barselone.

⁷ Generalni sekretar Podemosa

i udarna snaga za račun kaste koja je nasledila Kataloniju; kaste koja je klasistička, katolička, korumpirana i autoritarna pri tom.

Igru katalonskog patriotizma nije teško raščlaniti, i oni koji je promovišu i od nje imaju koristi nikada to nisu ni pokušali da sakriju. Proces u korist nacionalne nezavisnosti bio je smela klasna operacija. Konsolidacija lokalne kaste povezana sa ekonomskim razvojem zahtevala je kvalitativni skok u nacionalnu autonomiju.

Odbijanje centralne plutokratije da uđe u dijalog, drugim rečim, da izvrši prenos odgovornosti, uglavnom finansijskih, blokirao je uspon ove kaste i redukovao njen uticaj i politički kapacitet, kada su bili u pitanju neki poslovni ljudi, industrijalci i bankari koji su bili voljni da budu predvođeni suverenom klasom kako bi mogli utrostručiti svoje profite.

Odluka da se uđe u sukob sa španskom državom označila je radikalni raskid da paktom političkog katalonstva.

Nisu bili previše ozbiljni. Drugim rečima, cilj nikada nije bio jednostrano proglašenje nezavisnosti, pošto se ova kasta nadala da će izdejtstvovati nove pregovore radi uspostavljanja bolje pozicije za sebe. Međutim, kako je morala da nastupi kao joj je to ozbiljna namera, bio joj je potreban dobro podmazan agitacioni aparat kako bi ubacila šovinistički misticizam u javnost, koji bi onda mogao da proključa u kontrolisanim uslovima identiteskog kazana. Bio je to itekakav prizor.

Naoružana marketingom identiteta, ova demagogija o nezavisnosti, uspela je da se perpetuira unutar demokratskog građanstva. Demagozi su bili sposobni da izvedu mase na ulice, zato što su ljudi bili previše pripitomljeni da bi izašli po vlastitom nahođenju. Sa velikom veštinom igrali su na potisnute emocije i želje za društvenošću koje ostaju skrivene unutar sluga konzumerizma. Drugim rečima, iskoristili su otuđenje za svoju korist.

Po mom mišljenju, postigli su svoj cilj, i vladajuća državna kasta je sada mnogo raspoloženija da modifikuje post-frankistički ustav kako bi više odgovarao katalonskoj kasti. Iako će, da bi to uspelo, usput morati da žrtvuju neke figure, možda i samog Puigdemona⁸. Čini se da su to sugerisali moćni predstavnici krupnog kapitala, na primer Felipe Gonzales.

Nacionalizam kontrolišu prevaranti

Nacionalizam kontrolišu prevaranti, ali on sam nije prevara. To je emotivna reakcija na situaciju koja je frustrirajuća za mnoge ljude čija je sposobnost delanja skršena. Ne funkcioniše na racionalan način, pošto nije posledica razuma; više je nalik psihozi nego što je usmeren ka oslobođenju.

Da bi se razumela pojava patriotizma u katalonskom društvu, mora se proučiti masovna psihologija, a za to su Reich, Canetti ili Nietzsche korisniji nego teoretičari poput Marxa, Reclusa ili Pannekoeka.

Uverenost i entuzijazam mase ne pojavljuju se iz promišljenog i logičkog rezonovanja ili iz rigorozne društvene ili istorijske analize. Više imaju zajedničkog sa iznalaženjem emotivnog olakšanja bez rizika, osećanjem moći koju masa proizvodi, fetišizmom zastava i drugih simbola tog tipa, sa virtualnim katalonskim duhom socijalnih mreža – osobinama neukorenjenje, atomizovane i deklasirane mase, kojoj nedostaju sopstvene vrednosti, ciljevi ili ideali, i koja je predodređena da se složi sa čim god joj se ponudi.

Kolonizovan od strane tržišta i države svakodnevni život je pun latentnih i internalizovanih konflikata, a višak energije se manifestuje u formi individualne ili kolektivne neuroze.

⁸ Predsednik Katalonije.

Nacionalizam, bilo koje vrste, nudi odličan mehanizam za kanalisiranje ovih impulsa koji bi, ukoliko bi bili osvešćeni, konstituisali zastrašujuću silu pobune.

Dva velika paranoidna bloka

Nacionalizam deli društvo u dva paranoidna bloka, veštački sukobljena svojim opsesijama.

Materijalni, moralni, kulturni interesi se ne računaju. Nema nikakve veze sa pravdom, slobodom, jednakošću ili univerzalnom emancipacijom. Katalonski narod je nešto jednako apstraktno koliko i španski narod: i jedno i drugo su entiteti koji služe kao alibi za suverenu kastu i njihovu po represivnosti čuvenu policiju. "Narod" se definiše samo nasuprot svake vlasti koja ne proizilazi iz njega ili koja ga deli od sebe samog. Iz toga sledi da narod sa državom nije narod.

Možda ćeš se složiti samnom da istoriju stvaraju obični ljudi putem skupština⁹ i organizama koje rađaju skupštine, ali kako stvari sada stoje, istorija pripada onima koji njome najefikasnije manipulišu. Ono što ovi ljudi rade jeste da obezbeđuju narodni okvir za lošu pozorišnu predstavu u kojoj vidimo i suviše dobro poznatu raspodelu moći. Svako može doći do sopstvene računice i orijentisati se unutar ili izvan nacionalističkih voda, koje u ovom trenutku baca relativno pitoma bura, ali nikad ne smemo iz vida izgubiti ono što je samo srce problema.

Bratski, Miquel Amorós. Alakant, 27. septembar, 2017.

Napomena o autorima

Tomás Ibáñez (1944), od detinjstva u egzilu u Francuskoj. Svoje političko delovanje započeo je u francuskim anarhističkim grupama i među španskim iseljenicima. Od šezdesetih godina radio je na osnivanju slobodarskih organizacija i borbi protiv Franka, a od 1976, na rekonstrukciji anarho-sindikalističkog sindikata CNT. Autor je mnogobrojnih knjiga i eseja. Više o njemu: <http://autonomies.org/es/2014/08/tomas-ibanez-one-never-takes-power-it-is-power-which-takes-us>

Miguel Amorós (1949), postao je anarhista sa osamnaest godina i posle represije od strane španskog fašističkog režima otišao u Francusku. Tamo postaje blizak post-situacionističkoj grupi Encyclopédie des Nuisances. Urednik je barselonskog anarhističkog časopisa Argelaga. Više o njemu: <https://libcom.org/library/interview-ruta-66-miguel-amorós>

⁹ Amorós reč "skupština" upotrebljava na anarhistički način, podrazumevajući pod tim slobodno i direktno sastajanje grupe ljudi sa ciljem diskusije, koordinacije i donešenja odluka.

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Tomás Ibáñez, Miguel Amorós
Crni oblaci nacionalizma
Dvojica anarhista o usponu katalonskog nacionalizma
2017.

Prevod: Burevesnik, 2017. Izvor engleskog prevoda: crimethinc.com/2017/10/10/catalunya-facing-two-bad-options-choose-the-third-on-the-showdown-between-spain-and-catalunya

Izvor španskog originala: www.archivodelafrontera.com/wp-content/uploads/2017/09/2017-AMOROS-CARTA-A-TOMÁS-IBÁÑEZ.pdf

anarhisticka-biblioteka.net